

Correu

c/del Riu, 6. 25007 Lleida

Fax: 973 246 031

cercle@segre.com

www.segre.com

En aquesta secció només es publicaran les cartes que vagin acompanyades d'una completa identificació de l'autor (nom, adreça, DNI i telèfon, si fa al cas), tot i que, si es demana, és possible la firma sota pseudònim o inicials. SEGRE no tornarà els originals i si la seua extensió passa de 20 línies (1.200 caràcters), es reserva el dret de resumir-los.

LA CARTA DEL DIA

Any Viladot: Guillem el conqueridor

SR. DIRECTOR:

Serà interessant, particularment per als tractadistes del futur, aplegar les cròniques, articles, estudis i muntanyes de dades que sobre la figura, l'obra i la multiplicada acció del personatge s'hauran escrit aquest any Viladot. Prou s'ha posat en moviment el Patronat de la Fundació, i mobilitat qui sigui que tenia quelcom a veure amb l'activitat i projecció del Guillem, per celebrar el centenari. Sort n'hem tingut; gràcies als actes que tot l'any es faran, Viladot estarà en pantalla, com se sol dir.

Quina va ser l'evolució de la persona i l'obra del creador agramuntí? Bàsicament, Viladot comença a tenir gruix suficient per encarar-se amb el món quan fa la conversió de les acceptacions en interpel·lacions, quan comença a fer-se preguntes, dins un procés de lluita contra els dubtes, sobre si la seva personalitat és aquella que es manifestava obediènt a la doctrina, amollada a l'esquema familiar rígid, practicant de l'única llengua en què s'escriu (que no és la seva), és a dir, una personalitat tenallada, seguidora de les penitències desil·ludades del confessorari, simuladora de llibertats que no ho eren.

I tot va canviar: el Guillerme—bona part de la família li digué Guiller-

mo llarg temps—passà a Barcelona, on fou Guillem, la llengua la catalana, el credo aquell que hom es va creant des de dins de la cel·la personal amb cera pròpia i aprofitant el pollen de fora per completar la mel. Perquè ell va descobrir que no satisfia l'esperit acceptar les propostes mentals, espirituals, que se'ns ofereixen en doctrina pastada, només estarem satisfets quan ens hàgim bastit el propi quadre mental i les palanques per avançar.

Constitutivament Viladot és un creador, i comença per plasmar un quadre tendre i àcid ahora, amb els primers escrits de prosas curtes, retrats en apunts de nens, persones grans, dones cridaneres i pobletans de tot perfil, que viuen i es debaten dins un univers que bateja, d'entrada, Riella. Les prosas curtes ocupen no menys de sis-centes planes del complex *Memòria de Riella*, i són un excel·lent començament de carrera. Cal, sí, parlar de la immediatesa, dels infants de tota llei, de les dones rere els finestrons, de les soledades i les migdiades. Un univers, el decorat primer. Recordo amb quin aplicat goig vaig prologar aquelles prosas, fa un grapat d'anys.

Mentrestant va enfilant els poemes, seguit, seguit, bastint paral·lelament un segon univers agut, sorpren-

ent, poques vegades de poemàtica de riada sinó molt sovint epigramàtica o dolorosa.

El camí del gran prosista abocarà inevitablement i lògicament a la novel·la. Les novel·les de Viladot solen tenir un o una protagonista que omple tota la narració, i això comença amb *La Cendra*, però no pararà. I de pensar en els personatges, sobretot els femenins, passarà a estudiar, però a estudiar de veritat psicologia i psiquiatria, que feia anys que el tenien obsedit, i ho puc dir perquè me'n parlava com d'una descoberta tant com d'un instrument. Sense tenir presents els quadres clínics estudiats no hauria plasmat tan eficaçment els problemes de personalitat crítica dels protagonistes de les novel·les de la darrera època, de follies i de canvis de sexe, quan la prosa escrita es combinava i complementava amb els poemes visuals i els primers *objectes* destinats als successius espais Pardal.

A partir d'aquí i vist en perspectiva, trobem un autor compromès amb un univers magmàtic que ell tot sol descabdella. Novel·les de gran complexitat i novetat, obres espacials que exigeixen més i més espai, torrent d'originalitats, els crítics literaris i d'art es confonen en un sol corrent d'admiració.

Ha sortit de les premses *l'Epistolari entre Josep Vallverdú i Guillem Viladot*; ens vam escriure molt i molt desaxiada, amb tocs d'humor i confessions mútues. És una riada d'enginy i de sinceritat. Aquesta correspondència l'ha editada la Càtedra Màrius Torres amb el seu director Joan Ramon Veny dins la Col·lecció Meridians impresa a Pagès editors. El doctor Veny ha anotat minuciosament cada circumstància i referència dels textos. Ha tingut el suport del Departament de Cultura de la Generalitat i la col·laboració de l'IEI: una aportació més a l'Any Viladot.

Gran Guillem: creador total, singular, destraler de conformismes, absolutament personal, va gaudir finalment de l'univers que es va voler crear i això no ho poden dir la majoria d'escriptors: combinar obres de gran solidesa en l'escriptura i al mateix temps escriure en l'espai, conquerir qualsevol parcel·la per desocupar-la i omplir-la després amb allò que li venia de gust o que s'acabava de trobar al carrer, al ferroveller o a la pallera d'una era abandonada.

Heus aquí la figura imponent, el *dandy* herbolari, el cavaller del somriure sorneguer, la mà segura i el cor tendre.